

Venec lepih dogodkov iz življenja našega cesarja.

5. Vljudnost našega cesarja.

Leta 1883. se je naš cesar 14. februarja peljal po mestu. Kar sreča preprost vojaški pogreb. Svetli vladar ukaže kočijažu, naj postoji; nato vstane na vozu in salutira, da bi nepozna nemu vojaku izkazal zadnjo čast. Tako je ostal, dokler ni šel pogreb mimo, potlej še le ukaže pognati konje.

* *

Na svojem potovanju po Tirolskem (l. 1880.) je naš cesar opazil, da so dohod na kolodvorih zaprli, da bi se ne nabralo preveč ljudstva. Pa kakorhitro je to zapazil, je takoj prepovedal zapiranje kolodvorov, rekoč: „Prišel sem le-sem, da bi videl svoje ljudstvo, in hočem tudi, da naj me vidi moje ljudstvo.“

* *

Neki star Dunajčan se je (l. 1877.) zglasil in prošil zaslivanja pri cesarju. Kmalu pa se je izkazalo, da nima nobene posebne prošnje, marveč je le zato prišel, da bi mogel od blizu videti svojega ljubljenega vladarja in enkrat v življenju govoriti z njim. In naš cesar Franc Jožef I.? Kar nič ni bil nevoljen, marveč je še rekel blagosrčnemu starcu, kako ga veseli, da mu more izpolniti srčno željo, ter se je prijazno pogovarjal z njim.

* *

Leta 1868. se je naš cesar peljal v Polo. Med vožnjo je padel neki brodar v vodo. Dasi je bil ves moker, se je vendar takoj zopet lotil svojega dela. Cesar, ki je vse to videl, je vstal in, ker je bilo jako mrzlo, ga je hotel v svoji dobrosrčnosti ogrniti s svojim plaščem. Toda brodar se spoštljivo prikloni cesarju in reče: „Ne, veličanstvo, ni treba, mi matrozi se ne zmenimo za take malenkosti.“

* *

Leta 1867. je bila v Parizu velika svetovna razstava. Tudi naš cesar je vzprejel povabilo in šel v jeseni v Pariz. Francoska vlada je seveda vse poskrbela za varstvo svetlega vladarja. Nekoč opazi naš cesar gredé v razstavo, kako ga obdaja kot nekaj potujoč kordon množica policajev. Vpraša, čemu to; reklo se mu je, da imajo ti stražniki nalogo, gnečo odvracati. Smehljaje se odgovori cesar: „Raje vidim, da me suvajo nego čuvajo!“

* * *

V svojih mladih letih (l. 1853.) je šel naš cesar nekoč na lov na Štajerskem. Oblečen je bil kot naveden častnik in je imel s seboj samo enega izpremljevalca. Zalezoval je divjega petelina in obtem nevedé zašel v tuje lovsko okrožje. Sreča ju lastnik tega okrožja in ves razjarjen zakriči: „Ali res ni več zakonov v deželi, da sme vsakdo loviti po tujem okrožju?“ — „Kdo pa ste, mladi mož?“ vpraša cesarja.

„Častnik!“

„Vidim; pa bi tudi rad vedel, kako se imenujete.“

„Franc mi je ime.“

„Ali samo Franc? Prosim celo ime!“

„No, pridenite še Jožef.“

„Torej Franc Jožef! Dobro; tožil Vas bom pri Nj. veličanstvu.“

„Jaz grem danes sam na Dunaj in vzamem lahko zatožbo s seboj Zastavim Vam svojo častno besedo, da pride zatožba v cesarjeve roke. Ta mirni odgovor nekoliko osupne posestnika, vendar zvest si svoje pravice reče mlademu možu: „Za sedaj vam vzamem puško.“

Cesar pa se temu odločno ustavi in reče uljudno, da mu bode le prostovoljno oddal orožje, in sicer v njegovem stanovanju, ako ni predaleč.

„Naj pa bo!“ reče posestnik. „Moj grad je le par sto korakov odtod. Ako vam drago, prosim, pojdite za menoj.“

Ko pridejo v gradič, ju vede v sobo, kjer je sedela gospa v sredi med otročiči. Iz temnega obraza svojega moža gospa takoj spozna, da mu nekaj ni

bilo po volji, in sočutno poprašuje, kaj je vzrok njegovi nevolji.

„Kaj bi se ne jezil?“ odvrne mož. „Poglej ta-le dva gospoda; vso noč sta lovila v mojem okrožju in sta mi pregnala petelina, ki sem ga nameraval ustreliti za krstno slovesnost našega novorojenca.“

Zadnje besede tega odgovora so opozorile cesarja na zibelko, kjer je sladko počivalo zalo detece. Sklone se čez zibelko in vzklikne: „Aj, to je preljubezniv angelček, ki je prišel z nebes na zemljo.“

Mati se zahvali s prijaznim smehljajem, kar tudi moža spravi v boljšo voljo, da ukaže, naj napravi tujcema zajtrk, češ, kdor je celo noč na lovu ob takem vremenu, tudi rad kaj prigrizne.

Kmalu potem so sedeli gospodar, gospodinja in tuja gosta za mizo v prijaznem pogovoru. Ko vidi gospodinja moža že pri boljši volji, mu šaljivo ponagaja, ali res še misli, da bo gospoda Franca Jožefa zatožil cesarju.

„E, kaj bi to!“ odvrne grajščak. „Cesar bi imel pač preveč opraviti, ko bi se hotel ukvarjati s takimi malenkostmi. Ne, ta reč je poravnana, ne govorimo več o njej!“

Cesar se zahvali in smehljaje pristavi: „Ker hočete torej pozabiti ta dogodek, upam, da tudi meni ne boste odrekli neke prošnje.“

„Gotovo ne, če jo le morem izpolniti.“

„Prosim Vas te usluge, da bi smel biti krstni boter Vašemu otroku.“

Vsa vesela podá gospa roko gostu in reče: „Z največjim veseljem sprejemem ponudbo.“ „In kdaj bo krst?“

„Prihodnjo nedeljo! Ako ne boste zadržani,“ pripomni gospodar.

„One, prav gotovo ne! Si bom že napravil prosto, in, če dovolite, pripeljem s seboj nekaj prijateljev.“

Nedelja pride in ž njo tudi boter, oni lovec Franc Jožef. Toda, oj čuda! Preprosti častnik se je čudno izpremenil. V krasni generalski uniformi z bliščečimi redi na prsih, stopi z dvema spremljevalcema pred grajščaka, ki je tako osupnil, da skoro ni mogel izpregovoriti besedice v pozdrav.

„Veličanstvo,“ začne jecljati, „ali mi morete odpustiti? . . .“

„O, ni treba nič odpustiti!“ mu seže cesar v besedo. „Saj ste imeli Vi prav. A tega, kar je zakrivil lovec Franc Jožef, ne smete povračevati botru Francu Jožefu. Danes sem prišel za botra Vašemu otroku, in temu pač ne boste oponašali, če Vam je ustrelil petelina. Danes je dan veselja in tega si ne smemo greniti z neprijetnimi spomini.“

Kaj piše ježu jež.

Ljubi moj prijatelj in sosed! Že tretja zima se mi bliža — kdo ve, če jo prebijem in preživim? S teboj, moj ježevski sosed in drug, me pa veže staro prijateljstvo. Megle se vlačijo, slana pada vedno gostejša, ptiči so odšli, listje odpada, hrane ni dobiti prida . . . Čas imam, pa ti pišem ta list poln zgodb iz siromašnega svojega življenja. Lažje mi je pisati kot dopovedovati. Ne vem, zakaj? Pričenjam, ti pa potrpežljivo beri . . .

„Rodil sem se, v mali jamici kraj gozda. Bilo nas je čvetero mladičev: jaz, moj brat in dve sestri. Očeta nisem poznal, nikoli ga nisem videl. Mater sem poznal dobro. V skromnem bivališču, kjer sem zagledal luč sveta, nisem ostal dolgo. Komaj sem nekoliko odrastel in so me začele noge nositi, že sem moral zapustiti gnezdo in si sam iskati živeža. Začelo se mi je novo življenje, polno trpljenja. Podnevu sem navadno spal v kakem temnem kotičku ali pod kakim grmom, ponoči pa sem hodil na lov.

Od začetka se mi je godilo še precej dobro. Našel sem dokaj hroščev in enega slepca, da sem vednolačni nemirni želodec potolažil.

Nekega dne me nekaj zbudi. Bil je pes. Hitro se zvijem v klopčič in se potuhnem. Pes laja nekoliko časa, skače okrog mene in me naposled povoha.